

Sverige.

1. Statslig støtte blev indført i 1966 og ydes nu efter reglerne i lov nr. 625 af 12. december 1972 med senere ændringer.

Der ydes støtte dels i form af *partistøtte*, dels som *sekretariatsstøtte*.

Systemet er opbygget med hensyntagen til, at der for valg til rigsdagen gælder visse spærreregler mod småpartier. Hovedreglen er, at kun partier, som opnår mindst 4 pct. af stemmerne i hele landet, kan deltage i mandatfordelingen (præcis 4 pct. af stemmerne berettiger til 14 mandater i rigsdagen). Partier med færre stemmer deltager dog i mandatfordelingen i valgkredse, hvor partiet har opnået mindst 12 pct. af stemmerne.

2. *Partistøtte* ydes som mandatbidrag. Fuldt mandatbidrag udgør 85.000 svenske kroner.

Partier, som ved valg til rigsdagen får mindst 4 pct. af stemmerne (og altså bliver repræsenteret med mindst 14 mandater i rigsdagen), får et fuldt bidrag for hver rigsdagsrepræsentant og vil således få udbetalt mindst 1,19 mill. svenske kroner (85.000x14).

Partier, der ikke opnår repræsentation i rigsdagen, er berettiget til *partistøtte* med så mange mandatbidrag, som partiet har tiendedels procent stemmer over 2,5 pct. af det samlede stemmetal i hele landet. Det vil f. eks. sige, at et parti, der opnår 3,5 pct. af stemmerne, er berettiget til 10 mandatbidrag.

Partier, som opnår repræsentation i rigsdagen efter 12 pct.-reglen, er berettiget til summen af *dels* de mandatbidrag, som stemmeandelen efter forannævnte regel berettiger til, *dels* de mandatbidrag, som rigsdagsrepræsentationen giver, sammenlagt dog højst et beløb modsvarende 14 mandatbidrag. Denne øverste grænse hindrer, at et parti, som bliver repræsenteret i rigsdagen efter 12 pct.-reglen, kan opnå højere støtte end et parti, som har fået mindst 4 pct. af stemmerne i hele landet og dermed bliver repræsenteret i rigsdagen efter valgsystemets hovedregel.

3. *Sekretariatsstøtte*, der udbetales som *grundstøtte* og *tillægsstøtte*, kan — bortset fra en aftrappingsperiode for partier, der glider ud af rigsdagen — alene ydes til partier, der er repræsenteret i rigsdagen.

Fuld grundstøtte udgør 1,5 mill. svenske kroner.

Partier, som ved valg til rigsdagen opnår mindst 4 pct. af stemmerne i hele landet, får fuld grundstøtte.

Partier, som bliver repræsenteret i rigsdagen, men ikke opnår 4 pct. af stemmerne i hele landet (12 pct.-reglen), får lige så mange fjortendedele af grundstøtten på 1,5 mill. svenske kroner, som partiet har opnået rigsdagsmandater.

Tillægsstøtte ydes med 4.200 svenske kroner for hvert vundet mandat, hvis partiet er repræsenteret i regeringen, og ellers med 6.300 svenske kroner for hvert vundet mandat. Forskellen i beløbene er motiveret med, at arbejdsvilkårene ikke er ens for et oppositionsparti og et parti, der sidder i regeringen.

Der ydes sekretariatsstøtte for hvert år, for hvilket valget gælder.

Partistøtten udgjorde i året 1973 i alt 29,8 mill. svenske kroner og sekretariatsstøtten i alt godt 9 mill. svenske kroner.

4. Ud over støtten fra staten ydes der i vidt omfang kommunal støtte til de lokale partioorganisationer.

Ved lov nr. 596 af 28. november 1969 er der givet kommunerne tilladelse til at yde bidrag til politiske partier, der er repræsenteret i kommunalbestyrelserne. Hvis en kommune bestemmer sig til at yde bidrag, skal bidragene ydes med ensartede beløb for hvert mandat, der opnås.

Landstingskommuner og landsting kan træffe tilsvarende beslutning.

Den kommunale *partistøtte* i hele landet androg i 1973 30,8 mill. svenske kroner og landstingenes *partistøtte* 12,9 mill. kr.

5. Endelig ydes der støtte til partierne i form af godtgørelse for partiernes udgifter til valgsedler, og en indirekte støtte ydes ved offentlige bidrag til politiske ungdoms- og studenterforbund.

Norge.

1. Ved stortingsbeslutning af juni 1970 blev der indført statslig støtte til de politiske partiers centralorganisationer med i alt 8 mill. norske kroner. Beløbet er senere blevet forhøjet og er for året 1975 fastsat til i alt 14 mill. norske kroner.

For at kunne opnå støtte må et parti